

Pregătiți de viață numai teoretic

Învățământul superior din România este axat în special pe teorie

Majoritatea absolvenților de studii superioare din România dobândesc abia la serviciu cunoștințele specifice profesiei. „Înveți muncind”, spun mai mulți absolvenți de studii superioare. Statisticile vin să le dea dreptate. Iar angajatorii militează pentru mai multă practică în facultate.

„Teoria e minunată, practica te omoară”, spune Iuliana. A terminat o facultate în domeniul protecției mediului și, destul de greu, adică după aproape șase luni de la absolvire, și-a găsit un serviciu. Numai că socoteala de-acasă nu s-a potrivit cu cea din târg. „Când am ajuns să lucrez în domeniu, am luat-o, practic, de la zero”, spune ea. „Facultatea pe care am făcut-o eu s-a axat în special pe chestiuni teoretice. Nu am făcut practică. De fapt, am făcut. La finalul fiecărui an. Dar nu una care să ne fie utilă”, afirmă tânăra, în vârstă de 27 de ani.

Pe timp de criză, universitățile s-au „specializat” în producția de șomeri.

Un bun punct de pornire

Dacă o întrebi acum ce a însemnat pentru ea facultatea pe care a absolvit-o în urmă cu cinci ani, Iuliana spune că „a fost un excelent exercițiu pentru dezvoltarea gândirii”. „Am învățat să caut informație, am învățat să lucrez temeinic, știu multe lucruri care mă ajută”, explică tânăra. Nu regretă că nu a ales un alt domeniu. „Îmi place ce fac, doar că mi-ar fi plăcut și mai mult dacă am fi învățat lucruri care chiar se cer pe piață. La astea mai mult s-a făcut referire”, spune ea.

„Fură meserie”

Printr-o situație similară în mare măsură spune că a trecut și Mihaela. Are 26 de ani și este licențiată în relații publice. „Mi-a plăcut foarte mult facultatea. Am învățat cu plăcere, am citit în plus. Dar, pentru că ne-am axat mai mult pe teorie, când m-am angajat, am cam dat din colț în colț”, mărturisește Mihaela.

„Am încercat «să fur meserie» de la ceilalți, de la colegii cu experiență. Mi-era rușine că nu știam să fac lucrurile cu care ei se obișnuiseră deja, pe care le considerau elementare. Nu pot să spun că nu mă descurcam deloc. Aș minți. Dar mi-a fost foarte greu la început”, adaugă tânăra. „Dar cei cu experiență sunt obișnuiți ca proaspeții absolvenți să aibă o serie de dificultăți de adaptare”, mai spune Mihaela.

Teodor, în vârstă de 34 de ani, a terminat Facultatea de Drept în 2001. Acum lucrează în domeniul

vânzărilor. A fost jurist o perioadă, relativ scurtă. Inițial, a crezut că-i place domeniul. Altminteri, de asta a dat la Drept. A constatat însă că nu i se potrivește. Și, mai mult dintr-o întâmplare, a ajuns să cocheteze cu domeniul vânzărilor.

„Un prieten care lucra în branșă mă tot bătea la cap să încerc și eu. M-a ademenit ideea că voi câștiga mai mulți bani. Dar am constatat că-mi și place. La început, cam jumătate de an, am lucrat part-time. Apoi am renunțat la prima mea meserie”, povestește Teodor. A învățat văzând și făcând, vorbind cu alți colegi, cerând sfaturi.

„Unii te ajută, alții nu vor. Se tem că le iei pâinea de la gură. Oameni și oameni. Dar, dacă vrei, te descurci. Poți face performanță”, mai spune el. Consideră că, indiferent de domeniul în care ajungi să lucrezi, e important să faci o facultate. „Te ajută pe tine ca om. Te dezvoltă intelectual”, mai spune bărbatul.

Prea puțină practică

Absolvenții de studii superioare consideră că mai mult de jumătate (55%) din cunoștințele și abilitățile de care au nevoie la locul de muncă au fost deprinse chiar la serviciu, aproximativ o treime (32%) fiind deprinse în facultate, iar 14% în alte împrejurări. Aceasta este concluzia studiului „Absolvenții recenți de învățământ superior și integrarea lor pe piața muncii”, realizat de Unitatea Executivă a Consiliului Național al Calificărilor și al Formării Profesionale a Adulților (UECNCFPFA), lansat luna aceasta.

Referitor la integrarea

absolvenților pe piața muncii, aceasta are loc în primele luni după absolvire, timpul mediu necesar pentru găsirea primului loc de muncă fiind de patru luni. Domeniile în care absolvenții se pot angaja mai rapid sunt arhitectura sau științele economice, la polul opus aflându-se științele naturii și silvicultura. Totodată, licențiații în științe economice sunt mai nemulțumiți decât restul absolvenților de calitatea pregătirii primite în timpul facultății, mulțumiți de pregătirea din facultate fiind cei din domeniile arte, arhitectură și urbanism sau sănătate, se mai arată în studiul UECNCFPFA.

Dintre absolvenții incluși în eșantionul studiului (5.576 de absolvenți recenți), 67% sunt angajați și 26% nu au un loc de muncă (această categorie incluzându-i atât pe șomeri, cât și pe cei aflați în afara pieței muncii din diferite motive).

Pretenții mari

Specialistul în resurse umane Daniela Necefor, de la firma de recrutare Total Business Solutions (TBS), a declarat pentru „Adevărul” că, din punctul său de vedere, principala problemă a proaspeților absolvenți de studii superioare este că nu conștientizează că partea teoretică pe care o învață în facultate nu corespunde cu cerințele practice ale companiilor.

„Foarte multe universități nu au contracte pentru burse interne (internship, în engl.) cu firme. Numărul acestor burse, acordate de obicei pe perioada vacanțelor, este mult mai mic decât numărul studenților”, spune Daniela Necefor. „Absolvenții aplică pentru un job, având senzația că vor face față cerințelor, dar ei nu se pot descurca. Și au și pretenții financiare prea mari. De asta își găsesc cu greu de lucru”, explică Necefor.

Din cauza faptului că în învățământul superior se pune accent pe teorie, angajatorii nu se mai arată impresionați nici de masterate. Pentru 76% din aceștia nu contează dacă un posibil angajat are doar diplomă de licență sau are și diplomă de master. Astfel, numai 17% din angajatori declară că dintre doi candidați, l-ar angaja pe cel cu diplomă de master, în timp ce 7% declară că l-ar angaja pe cel cu diplomă de licență. „Masterul înseamnă că ai mai făcut ceva, dar tot teoretic, nu practic”, justifică Daniela Necefor de la TBS atitudinea angajatorilor.

"Absolvenții aplică pentru un job, având senzația că vor face față cerințelor, dar nu se pot descurca."

Daniela Necefor *specialist în resurse umane*

Randament maxim

Sociologul Alfred Bulai afirmă că, oricât de curios ar părea, societatea capitalistă se bazează pe ideea de „minimă competență, randament maxim”. Astfel, unui absolvent de studii superioare i se cer, în fapt, mult mai puține lucruri decât a învățat în facultate, doar că trebuie să știe să le transpună în practică.

Unde se angajează

Peste 60% din absolvenții următoarelor specializări rămân în domeniu:

- calculatoare
- construcții civile
- teologie pastorală
- medicină veterinară
- farmacie

Lucrează în domenii conexe 35-40% din absolvenții de:

- științe politice
- comunicare și relații publice
- administrarea afacerilor
- economia comerțului
- sociologie

Peste 40% din absolvenții următoarelor programe de studiu au joburi fără legătură cu specializarea absolvită:

- geografia turismului
- limba și literatura română
- istorie
- relații internaționale
- administrație publică

Sursa: Studiu realizat de UECNCFPA

Așteptările nerealiste creează problem

Specialiștii în resurse umane mai spun că mulți tineri au probleme din cauza faptului că au făcut din start o alegere greșită. Iulia Lazea, de la HART Human Resource Consulting, afirmă că „mulți optează pentru o carieră, ghidându-se după mituri legate de cât de bine se câștigă sau cât de repede se avansează în anumite industrii”.

„Sunt mulți candidați care termină specializări în domenii afectate de criză, iar șansele lor de a-și găsi un loc de muncă sunt cu atât mai mici”, subliniază, la rândul său, Monica Dona de la firma de recrutare Lugera & Makler.

Chiar dacă nu au făcut o alegere bună, există o soluție. „Aceste persoane își pot găsi, totuși, un job pentru care au abilități. Este indicat ca, după ce capătă experiență, să urmeze și un master în domeniu, pentru a putea avansa în carieră”, afirmă specialistul în resurse umane Daniela Necefor de la TBS.

O nouă orientare

Consultantul în resurse umane Iulia Lazea spune, la rândul său, că se poate vorbi de o schimbare a orientării. „Înainte de 2005-2006, tinerii erau orientați spre studiu, mai puțin spre a lucra în business. După această perioadă, au început să se orienteze din ce în ce mai mult către joburi temporare, pentru proiecte sau chiar full-time, pe perioada anilor de studiu.”

Profesorul de sociologie Alfred Bulai spune însă că acest „divorț teorie-practică” existent în România se întâlnește și în Occident. „Și în Vest există angajatori care se plâng de probleme similare. Depinde de facultate termini și la ce universitate”, adaugă acesta.

Un model cultural deranjant

Munca în echipă se învață abia la serviciu Foto: Shutterstock

Profesorul de sociologie Alfred Bulai spune că, prin definiție, universitățile nu pregătesc studenții special pentru piața muncii. „Facultatea nu-ți oferă calificarea în sine pentru piața muncii, ci creează bazele necesare, în niciun caz o superspecializare.” Totuși, afirmă acesta, adevărul este undeva la mijloc.

„Într-o anumită măsură, angajatorii au dreptate. Universitățile din România pun un accent prea mare pe teorie și prea mic pe practică. Depinde însă de tipul de facultate. Medicina e una, facultățile umaniste, altceva. Nu se poate generaliza”, spune profesorul de sociologie.

„Totodată, angajatorii se plâng de modelul cultural pe care îl au cei care abia termină o facultate, de lipsa de seriozitate a acestora. Dacă studentul n-are chef să meargă într-o zi la școală, nu se duce. La serviciu nu mai poți să te porți așa”, exemplifică Alfred Bulai.

Standarde scăzute

De asemenea, universitățile nu pregătesc studenții pentru munca în echipă, astfel că absolvenții nu au această deprindere, cerută de majoritatea angajatorilor. Asta pentru că facultatea este un mediu competitiv, în care fiecare student încearcă sau ar trebui să încerce să-i depășească pe ceilalți. Pe de altă parte, Alfred Bulai atrage atenția că în România mai există o problemă.

„Multe universități au scăzut standardele. Astăzi sunt studenți care urmează două sau chiar trei facultăți în același timp. E clar că, undeva, cerințele sunt mai slabe”, mai spune el. În acest fel apare o abundență de diplome pe piață.